

УДК 74:75(477)"20"

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/41-3-9>**Ольга ШКОЛЬНА,***orcid.org/0000-0002-7245-6010**доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри образотворчого мистецтва
Київського університету імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна) dushaorchidei@ukr.net***Ольга КОНОВАЛОВА,***orcid.org/0000-0002-1782-4757**кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри образотворчого мистецтва
Київського університету імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна) o.kovalova@kubg.edu.ua***Ірина СОЛОМКО,***orcid.org/0000-0001-6818-0309**старший викладач кафедри образотворчого мистецтва
Київського університету імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна) Gigatir@i.ua*

ТРОПІЧНІ ГРАФІТИ НА ПОЛОТНАХ ЛІДІЇ СЕЛЯНКО

Творчість Лідії Селянко – молодій київській мисткині, члена Національної спілки художників України, досі не стало предметом спеціального наукового дослідження. Хоча окремі розвідки галеристів про її творчість, оскільки авторка активно працює і регулярно виставляє свої твори в експозиціях України й за кордоном, епізодично стають відомими через шпальта всесвітньої мережі інтернет.

Лідія Селянко – абсолютно самобутня художниця сучасного соціуму, творчий почерк якої сформувався у київський період її життя, після переїзду до столиці зі Світловодська Кіровоградської області, де вона народилася. У місті каштанів мисткиня з підліткового віку відвідувала малярські студії відомого художника-графіка Володимира Івановича Іванова-Ахметова на Андріївському узвозі, що вплинуло на її подальший вибір фаху.

Надалі, відточивши свої професійні навички на відділенні графіки Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (майстерня Галини Іванівни Галинської), юна Лідія змогла відшліфувати власну художню майстерність і представити перші роботи професійного митця на дипломному проекті, присвяченому персько-скіфським наративам. Починаючи з творів «Дарій» і «Скіф», авторка поступово перейшла від чорно-білої графіки до кольорової, при чому з часом почали виявлятися власні «нейронні» особливості почерку мисткині. У подальшому її твори були позначені духом експериментаторства, лінійю, яка клубочиться, наче барокова, однак форма заграє веселковими барвами, наче авангардових спалахів.

Власна авторська творча манера стала приводом для визнання її як художниці ще у студентські роки, коли Лідія Селянко почала активно брати участь майже у всіх сучасних виставкових проектах, які організувала Київська філія Національної спілки художників України. Загалом в її доробку за період професійної праці на художній ниві у 10 років після завершення навчання – понад 40 виставок. Цікаве колірне бачення творів, екзотизм, «тропічні графіти» на її полотнах, близькі мові стріп- та мурал-арту, незмінно привертають увагу до картин художниці, формують сучасний фан-клуб поціновувачів.

Ключові слова: Лідія Селянко, київська художниця, початок ХХІ століття.

Olga SHKOLNA,*orcid.org/0000-0002-7245-6010**Doctor of Arts, Professor,
Professor at the Department of Fine Arts
Borys Grinchenko Kyiv University
(Kyiv, Ukraine) dushaorchidei@ukr.net*

Olha KONOVALOVA,
orcid.org/0000-0002-1782-4757
Candidate of Art History,
Associate Professor at the Department of Fine Arts
Borys Grinchenko Kyiv University
(Kyiv, Ukraine) o.konovalova@kubg.edu.ua

Iryna SOLOMKO,
orcid.org/0000-0001-6818-0309
Senior Lecturer at the Department of Fine Arts
Borys Grinchenko Kyiv University
(Kyiv, Ukraine) Gigamip@i.ua

TROPICAL GRAFFITI ON LYDIA SELYANKO'S CANVAS

The work of Lydia Selyanko – a young Kyiv artist, a member of the National Union of Artists of Ukraine, has not yet been the subject of special research. Although some investigators of gallery owners about her work, as the author actively works and regularly exhibits her works in exhibitions in Ukraine and abroad, occasionally become known through the columns of the world wide web.

Lydia Selyanko is a completely original artist of modern society, whose creative style was formed during the Kyiv period of her life, after moving to the capital from Svitlovodsk, Kirovohrad region, where she was born in 1988. In the city of chestnuts, the artist visited the painting studio of famous graphic artist Vladimir I. Ivanov-Akhmetov on Andrew's Descent, which influenced her further choice of profession.

Later, honing her professional skills at the graphics department of the National Academy of Fine Arts and Architecture (Galina Ivanovna Galinskaya's workshop), young Lydia was able to hone her own artistic skills and present the first works of a professional artist on a diploma project on Persian-Scythian narratives. Beginning with the works «Darius» and «Scythian» (2011), the author gradually moved from black and white graphics to color, and over time began to reveal their own "neural" features of the artist's handwriting. Later, her works were marked by the spirit of experimentation, a line that swirls like baroque, but the form flirts with rainbow colors, like avant-garde flashes.

Her outstanding creative style was the reason for her recognition as an artist during her student years, when Lydia Selyanko began to actively participate in almost all modern exhibition projects organized by the Kyiv branch of the National Union of Artists of Ukraine. In total, more than 40 exhibitions have been completed during her professional work in the field of art 10 years after graduation. An interesting color vision of the works, exoticism, "tropical graffiti" on her paintings, close to the languages of street and mural art, invariably draw attention to the artist's paintings, form a modern fan club of connoisseurs.

Key words: Lydia Selyanko, Kyiv artist, beginning of the XXI century.

Постановка проблеми. Однією з тенденцій сучасного європейського арту є змішування кордонів різних усталених видів мистецтв, новий їх синтез у сьогоденні. Аналогічні процеси відбуваються й у українському соціумі, проте, наразі поки що лишаються малодослідженими. Незвичними поєднаннями вирізняється творчість молодшої київської художниці Лідії Селянко, котра упродовж 2010-х – на початку 2020-х багато експериментувала з кольоровою графікою, вводючи в неї елементи колажу й асамбляжу, анілінові фарби, як у стріт-арті й мурал-арті, окремі оптичні елементи оп-арту і «популярну» канву мистецтва поп-арту, ніби з легким присмаком візії Сальвадора Далі. Загалом творчість цієї художниці вирізняється самобутнім баченням форми, пластики рисунку, його «опуклості», цікавими трансформаціями самої творчої мови, що ніби й базується на вимогах до класичного мистецтва, проте, «вібує» гримучою сумішшю всіх сучасних «тюнінгових» обробок її абетки.

Аналіз досліджень. Інформацію про твори Лідії Селянко містить власний сайт художниці «Lidia Selianko», який є фактологічним джерелом для аналізу її творчого доробку (Lidia, 2021). Гламуризовані персонажі полотен авторки також представлені у Інстаграмі мисткині під назвою «lidia_selianko_art», де вона має 905 підписників (lidia, 2021). Окремі інформаційні меседжі про виставкові проекти Лідії Селянко також наявні на просторах всесвітньої мережі Інтернет. Одним з прикладів можна навести анонс під назвою «Лідія Селянко: Dream Garden» зі «Spivakovska ART:EGO Gallery», де цьогогоріч відбувалася котра за рахунком у стінах цього закладу виставка мисткині (Лідія, 2021).

Також власниця означеної галереї наводила своє бачення сутності творчості художниці у невеличкому есе «Лідія Селянко: Все життя – візерунки!», де наголосила на «фотографічному мисленні» майстрині (Spivakovska, 2020). Крім того,

стаття «Селянко Лідія Сергіївна» з біографічними відомостями та переліком виставок є у Вікіпедії (Селянко, 2021).

Окремі рядки творчості мисткині у зв'язку з відкриттям її виставки присвятила Галина Браїловська у анонсі «ART:EGO. Лідія Селянко: Dream Garden» (Браїловська, 2021). Низка анонсів також передувала й іншим виставкам мисткині – «Welkom to Paradise», «Мости», «Погляд», «Numeri Esse», «Райський сад» тощо. Також цінним джерелом до вивчення творчості авторки є сторінка на відеохостингу «Pinterest», де наявні твори живописні й графічні, й відкривається сторінка інтерв'ю «Лідія Селянко: "Моя мета закохувати людей в життя"», де прослідковується творче кредо художниці (Лідія, 2021).

Мета статті – проаналізувати художні особливості творчого доробку київської мисткині Лідії Селянко, члена Київської філії Національної спілки художників України.

Виклад основного тексту статті. Наприкінці весни на початку літа (20.05 – 03.06) 2021 р. у галереї Art Fashion тривала виставка молодій мисткині, члена Національної спілки художників України Лідії Сергіївни Селянко, що вкотре привернула увагу до сучасних тенденцій мистецтва молодого покоління сучасних українських художників.

Авторка народилася 1988 р. у м. Світловодськ Кіровоградської області у родині викладачки англійської мови та військового. Скільки себе пам'ятає, стільки тримала в руці олівець, фломастер, пензель, щонайменше від трьох років. У п'ятирічному віці разом із батьками переїхала до Києва, де її уроджена пристрасть до малювання лише посилилася. Вже від 1993–1994 рр. розпочала навчання професійній майстерності у художній школі на Харківському масиві, де їй прищепили ази мистецької грамотності.

З дванадцяти років Лідія-тінейджер стала відвідувати мистецьку майстерню художника-графіка, члена Національної спілки художників України Володимира Михайловича Іванова-Ахметова на Андріївському узвозі, своєрідному Монмартрі нашої столиці. Цей художник, викладач мистецьких дисциплін КПШ, на все життя прищепив їй любов до нестандартного творчого мислення, поєднання класичних графічних технік і парадоксальних образів, котрі живуть своїм життям в абсолютному спокої або повному хаосі, та подеколи шокують невідомого глядача енергетичними сплесками майже сюрреалістичних поєднань образів з ілюзорної реальності постпостмодернізму.

Представниця сучасної вітчизняної образотворчості, Лідія Селянко всотувала від свого вчителя графічну виразність, пластичність лінії та ритм штриху й енергетичну виразність мажорних творів, адже вона сповідує нові естетичні погляди на мистецтво. З 2005 по 2011 рр. Лідія Селянко (англ. Lidia Selianko) опанувала фах професійного графіка у майстерні Галини Іванівни Галинської у Національній академії образотворчого мистецтва та архітектури, наслідком чого став диплом спеціаліста.

Учениця Василя Івановича Касіяна, Василя Яковича Чебаніка, Тетяни Нилівни Яблонської, ця мисткиня, заслужений художник України та професор НАОМА, учасник багатьох закордонних виставок, намагалася прищепити своїм учням повагу до засобів виразності станкової графіки, простору книги та любов до казкових образів.

З 2006 рр. Лідія почала приймати участь у всеукраїнських, а згодом і міжнародних виставках, загальна кількість яких вже налічує більше сорока, з них три – персональні (2016, «Welcome to paradise» у галереї Spivakovska ART: Ego culture centre. м. Київ; і дві 2020: «Погляд» – Normal Art Restorant, м. Київ, «Dream garden» у галереї Spivakovska ART: Ego culture centre. м. Київ).

Творча мова Лідії Селянко під час навчання у ВИШІ набувала своєї виразності завдяки знайомству з творчістю викладачів з фаху та соратників по Національній спілці художників України, куди авторка вступила до молодіжної секції ще 2009 р.

Так, на її творчий шлях справили враження напрацювання заслуженого художника України Миколи Савича Кочубея, надихнувшись працею якого, Лідія у другій половині 2010-х рр. виконала низку конвертів для Укрпошти з видами архітектури; графічні композиції; Андрія Валентиновича Блудова, від якого юна Лідія успадкувала «алхімічну» поезію фіксації енергетичного потоку, замішаної на міфологічності, сюрреалістичних навіюваннях і традиціях авангардизму; Василя Євдокимовича Перевальського, народного художника України, творчості якого притаманні пошуки «вітражних» веселкових оптичних ефектів і лапідарності ліній і штрихів; Сергія Яковича Зорука, заслуженого діяча мистецтв України, від живопису якого був сприйнятий ефект підпорядкування кольорових плям графічним основам композиції із присмаком частково абсурдистського бачення світу, близького рефлексіям оп-арту і поп-арту, що одночасно працював не лише у станковому, а й у галузі монументально-декоративного мистецтва, створюючи фантазматичні алюзії.

Вже у 2009 під час виконання творчого диплому бакалавра, Лідія Селянко звернулася до серії ілюстрацій казок братів Грімм, з-поміж яких виділявся твір «Пані Завірюха». Вже у цій ранній роботі були відчутні характерні риси творчої манери юної мисткині – вишукана грайливість і деяка манірність ліній, які клубилися у своєму делікатному «танку» з примхливих химерних завитків. Твір виконувався пером на папері у техніці туші, що дозволило авторці проявити свої здібності ілюстратора, фахівця у галузі ручного рисунку.

Характерними для авторської манери Лідії Селянко були і пошуки плями за допомогою графічної лінії – розтушування, тональних переходів, штрихування. Цікаво звернути увагу й на ілюзорність образної складової твору – на задньому плані вгорі бачимо хмару, з якої у вихорі танку декоративних мушлеподібних завитушок розверзаються небеса й згори починає литися вода, котра одночасно переростає у деяку подібність водоспаду з притаманною для нього музичністю переливів і шуму води, з іншого – утворює щось на кшталт символічного дерева без коріння, крону якого пожирає страхітливий напів-атомний гриб-ураган, який одночасно ніби слугує задником для головної героїні, що наче знаходиться у самозакоханому шаманському танку, викликаючи завірюху (Рис. 1).

Рис. 1. Селянко Лідія. Дипломна робота бакалавра. 2009. Ілюстрація з серії до казок братів Грім «Пані Завірюха». Перо, туш.

Складна семантика означених образів свідчить, що вже у юному віці близько двадцяти років Лідія Селянко намагалася не бездумно й епігонськи слідувати якимось усталеним творчим орієнтирам, а шукати втілення власних уявлень про дійсність та її незвичні вияви. В цілому можна засвідчити, що вже тоді юна художниця відчувала мистецький поклик по-особливому, адже намагалася сполучати раціональне й ірраціональне, гострі, ламані лінії та s-подібні й хвилеподібні заокруглені, м'які, спиратися на традиції авангарду й ар деко тощо.

Означені експерименти авторки помічалися й на виставках, адже від 2006 р. вона почала активно експонувати свої авторські твори на численних заходах столиці й інших населених пунктів України, а згодом й за кордоном.

Рис. 2. Селянко Лідія. Частина дипломної роботи магістра. 2011. Ілюстрація «Дарій». Ліногравюра.

Випускова дипломна кваліфікаційна робота спеціаліста Лідії Селянко була виконана у техніці ліногравюри. Кілька творів з цієї ранньої фахової серії вже характеризують художницю як людину, що з'явилася у цій професії не випадково. Це, насамперед, «Дарій» (Рис. 2) на декоративно вбраному коні, біля котрого, як у Біблії, силуетно в профіль розташовані по чотирьох сторонах світу його символи влади – вірні Орел, Лев, крилатий Шеду – охоронець і поборник зороастризму (релігії поклоніння вогню), й воїн-сатрап (намісник) на верблюді.

Ще одна робота цього періоду – «Скіф» (Рис. 3), в якому кінний вершник-вихідець із Древньої Персії тримає в руках меч-акінак, котрим замахується на собак, що виглядають, наче

гієни (обігрування словограю – «гієна» – «гієнна вогняна»), та коней супротивників, виконаний в оточенні зооморфних «гірлянд», які стилізовані у межах «звіриного стилю».

Рис. 3. Селянко Лідія. Частина дипломної роботи магістра. 2011. Ілюстрація «Скіф». Ліногравюра.

Важливим етапом випускової навчальної праці в НАОМА стали й ілюстрації до роману «Ольвія» В. Чемериса, в яких розкрито епізоди війни між войовничими номадами-скіфами та військом найбільш могутнього царя Ахеменідського Ірану періоду розквіту останнього – Дарієм. У них авторка віддала належне традиційному ювелірству давніх кочівників наших земель, у яких золоті нашивки з оленями – то найбільш філігранна робота золотарів на рівних із пектораліями, котра й досі являє собою кращі філігранні взірці раннього світського мистецтва усього Стародавнього Світу.

У цій же серії серед горизонтально орієнтованих композицій, що могли бути використані у просторі організму книги як шмуци або заставки-спуски, виділяється плакеткоподібна композиція із церемоніально простуючим Шеду (бика із чоловічою бородатою головою у високій шапці-короні та з розпростертими крилами) – головного стовпа зороастризму, що височіє, як атлант верховного божества древніх іранців Ахурамазди над царем, жерцем, воїнами та низкою образів з тваринного світу (Рис. 4). Вже у цих ранніх роботах авторці вдалося дати натяк на те, що билися насправді люди однієї крові, адже скіфи, на рівних з аланами, амазонками, сарматами – то були вихідці з теренів Ірану, котрих певний час намагалися заставляти сплачувати данину (Рис. 5). Принагідно

варто зазначити, що керівником диплому була Г. І. Галинська.

Рис. 4. Селянко Лідія. Частина дипломного проекту магістра. 2011. Ілюстрація з елементами звіриного стилю. Ліногравюра.

Рис. 5. Селянко Лідія. Частина дипломного проекту магістра. 2011. Ілюстрація на тему візії Ахеменідського Ірану та скіфів. Ліногравюра.

Під час виконання ілюстрацій до цього видання Лідія Селянко зрозуміла, що її почав вабити колір. Тому від друкарської графіки великих розмірів вона стала експериментувати й з іншими техніками, шукати свої «коди і смисли» (Рис. 6).

Вже в період навчання Лідія Селянко почала виставлятися. Так, до завершення повної вищої художньої освіти, 2006 р. вона брала участь у виставці в м. Чернігів, 2007 р. у Всеукраїнських виставках «Жінки України митці» та «Мальовнича Україна», які засвідчили вже досить високий професійний рівень тодішньої студентки НАОМА, 2008 р. – у Всеукраїнській виставці імені Г. Якутовича, 2009 р. – у Трієнале графіки (м. Київ) та Всеукраїнській виставці «Різдва».

Від 2010 р. її роботи почали відбирати для міжнародних проєктів. Так, авторка експонувала свої твори на Трієнале графіки в Австрії, а також брала участь у Всеукраїнській виставці «Книжкова графіка», Українському тижні мистецтв «Ukrainian

Art Week. International Exhibition & Competition of Contemporary Arts» у Музеї сучасного образотворчого мистецтва України в м. Києві.

Рис. 6. Л. Селянко з твором «Юрій Гагарін». Кольорова графіка. 2010-ті рр.

2011 р. твори художниці експонувалися на «Днях слов'янського мистецтва у Берліні (Art Week in Berlin)», Німеччина, «Санкт-Петербурзькому тижні мистецтва», St. Petersburg's Art Week, м. Санкт-Петербург, Росія. Також цього року авторка відзначилась як учасник проекту «Кендіс Брайтц: ТИ+Я» у PinchukArtCentre, м. Київ; упродовж 15-20 березня 2011 р. її твори виставлялися на «International Exhibition & Competition of Contemporary Arts» – Українському тижні мистецтв у Музеї сучасного образотворчого мистецтва України, м. Київ; та на II Всеукраїнському Трієнале української книжкової графіки.

Ці всі творчі досягнення, численні з яких відбувалися у межах заходів Національної спілки художників України, підготували ґрунт для вступу художниці до її лав. Тим більше цьому сприяли новітні творчі експерименти мисткині з мовою графіки засобами кольорових фломастерів, серію яких вона виконала упродовж 2010–2011 рр.

Так з'явилися її спочатку монохромний графічний, а згодом і барвистий «Слон» у джунглях («Elefants and Monkeys», «Elefant» та інші), наче розлінований ліногравюрно, де фарби спалахнули «вибухом» неонових барв акрилу, що, як флуоресцентний ліхтар випромінює кольоромузичні веселкові флюїди. У цих роботах авторка «розпредметнювала» форму спочатку на лінії, а згодом на мозаїки, що «кристалізувалися», наче самородки з просторів Індії чи Шрі-Ланки, захоплю-

ючи в вир свого орієнтального суцвіття репліки з далекосхідних і близькосхідних культур, мотиви яких «міксувалися», наче у якомусь дивовижному калейдоскопі тропічних джунглів і саван.

В означеній же серії клубочилися «китайсько-японсько-бразилійські» мотиви квіткового «орієнтального рококо», в котрому наче з надлишком струмилися райдужні барви, що переливалися, ставали мінливими, відображаючись у віддзеркаленні світла одна одною. Окрему увагу авторка приділяла обличчям людиноподібних мавп, жирафам (Рис. 7), верблюдам, какаду, павичам й іншим мешканцям безкрайніх просторів екзотичних країн. Загальний стрій цих фломастерових експериментів насичений «музикою» буддизму, індуїзму, спокоєм предковічних тубільних візій.

Рис. 7. Селянко Лідія. Твір з серії екзотичних візій. 2010-ті рр. Ручна графіка з використанням фломастерів та позолоти.

Після цих орієнтованих на графіті й мову стріт-арту міні-муралів з «кучерявою» лінією, надалі були експерименти не лише з літографією, гравюрою, офортом, з гризайлью вином, що давали ефекти мокрого, вологого розтушування фарб, пошуків в галузі гламуру, де особливе місце відводиться поєднанню золота і насичених пурпурних і фіолетово-синіх барв тощо.

Після низки успішних проектів рекомендації вступу до Національної спілки художників України давали її викладачі В. М. Іванов-Ахметов, М. С. Кочубей і С. Я. Зорук, адже Лідія вже із студентських років проявила себе як наполеглива мисткиня, що брала участь у низці виставок. Лідія Селянко за останні десять років експонувала свої твори в проектах M17 Contemporary Art Center, брала участь у групових виставках PinchukArtCentre, Музею сучасного мистецтва

України, Музеї історії міста Києва, Будинку художника України. Крім того, картина мисткині «Bitcoin» у межах проекту U2Europe виставлялася за кордоном – в Люксембурзі, Нідерландах, Франції, Бельгії, Чехії.

Від 2011 р., починаючи з книги «Художники України» (Вип. №6) виходили друком окремі публікації про її творчість. Адже 2010 р. авторка посіла I призове місце у конкурсі графіки Українського тижня мистецтв Ukrainian Art Week у номінації «Авангардна графіка», 2011 р. виборола II місце у цьому ж конкурсі, котрий вийшов на міжнародний рівень, у номінації «Експериментальна графіка», що проходив у Музеї сучасного образотворчого мистецтва України в м. Києві. Упродовж 2010-х рр. Лідія Селянко також виконувала окремі твори для ансамблів книжкової графіки і станкові графічні твори.

Упродовж другої половини 2010-х рр. після опанування низки творчих замовлень авторка повернулася до творчості. Так, 2016 р. її твори експонувалися на низці заходів як в середині України, так і за її межами. Зокрема, полотна майстра взяли участь у «Art-Reviviscence», виставці живопису класиків ХХ ст. та традиційного живопису в Українському Домі, м. Київ. Тогоріч її твори також були представлені й на «Всеукраїнському фестивалі писанок 374 художники», що провадився у м. Києві, «Talent Energy Fest, international art projects» у музеї-майстерні Івана Кавалерідзе, м. Київ, «Трієнале українського живопису» у Будинку художника, м. Київ.

2017 р. картини Лідії Селянко були виставлені на Ukrainian Art Week, м. Київ, «Art Summer Contemporary» у Центрі сучасного мистецтва M17, м. Київ, «Art Autumn Contemporary» у Центрі сучасного мистецтва M17, м. Київ. Крім того, тогоріч авторка стала учасником першого у світі «Blockchain Art Hackathon», м. Київ.

2018 р. художниця взяла участь в «Art Winter Contemporary», Центр сучасного мистецтва M17, м. Київ, Blockchain Art – продовженні у U2Europe, Париж, Брюссель, Люксембург, Амстердам, Прага. Окрім Києва тоді ж виставлялася на Ukrainian Contemporary Women's Art Fest у м. Вінниця, а також відзначилася на «Numeri Esse: Ритми буття» у Музеї історії міста Києва.

2018 р. мисткиня після низки нагород спробувала себе реалізувати у колаборації із українським брендом одягу «Couture de Fleure», оскільки з часом її пластична мова набула флоральних форм, в яких об'єдналася графічна основа лінії з буянням кольорових візій, більш притаманних акриловим експериментам сучасних графіті-об'єктів.

Фактично, художниця сполучає мову п'яти видів мистецтва у своїх творах – графіки, живопису, монументально-декоративного мистецтва, декоративно-ужиткового мистецтва і стріт-арту, в чому і полягає новаторство її образотворення.

2019 р. полотно художниці було представлено на виставці «Художники Києва рідному місту» у Будинку художника, м. Київ. У своїх творах вона надихалася мистецьким доробком улюблених геніїв світової образотворчості: іпостасей людей в Ієронімуса Босха, Пітера Пауля Брейгеля (Оксамитового), що як і Сальвадор Далі у власних фантазмагоріях заворожували публіку образами, написаними наче з підсвідомості у стані зміненої свідомості, візерунчастими композиціями Густав Клімта, який на рівних із Клодом Моне і досі лишається напевно у двадцятці найбільш запотребованих художників новітнього мистецтва. Окреме захоплення викликають у Лідії Селянко графіка Пало Пікассо, ілюзіоністичний тканинно-арт-дизайнерський спадок Рене Магріт, зримі символи якого можна хіба що порівняти із візіями японістики в європейському мистецтві другої половини ХХ століття Фриденсрайха Хундертвассера.

Загалом варто зазначити, що наразі із таким кольорозвучанням полотен працює низка й інших українських митців, з творчістю яких можна порівняти творчість Лідії Селянко. Зокрема, це київський художник і мистецтвознавець, кандидат мистецтвознавства, заслужений художник України Вадим Володимирович Михальчук, «веселі картинки» якого, виконані у так званій «вітражній техніці», особливо прийшлися до смаку американській генерації поціновувачів, та, зокрема, волинський художник з Луцька Руслан Володимирович Чугай, що захоплюється одночасно і музичною творчістю, через що у його полотнах вирує експресія кольору, пов'язана з оптимістичним світобаченням митця, завдяки якій він намагається стверджувати карпатські за змістом наративи у межах сучасного концептуального мистецтва, в яких змішує традиційні техніки живопису та графіки з певними стріт-артівськими алюзіями, де також використовує олійні й акрилові фарби, фломастери, маркери.

Нині Лідія Селянко, що пройшла викладацький етап своєї діяльності у приватній Новопечерській школі на печерських Липках, надзвичайно цінує емоції та чуттєвість, котрі намагається закарбувати на полотнах олійними й акриловими фарбами (віддає перевагу голландським фарбам Amsterdam) у поєднанні із золотом та сріблом. Як визнає художниця, для неї гладкий живопис,

до якого вона перейшла з графіки, у сполученні із об'ємними мазками, максимально яскравих барв, градуйований максимально «високими» колірними «нотами», – це стихія олійних фарб із флуоресцентними акриловими «вибухами».

Перехід до живопису в творчості художниці відбувся після довготривалих експериментів із різцевою гравюрою, коли Лідія різбила багато обрамлень, декоративних рамок, візерунків. Тому візерунчаста, майже «мережана» складова стала новою «канвою» творчості мисткині, в якій вона розчиняє свою колірну «симфонію». Така оновлена мистецька мова стала приводом переходу художниці 2018 р. з молодіжної секції спілки до дорослої, адже відбулося становлення творчого методу авторки, котра за два роки перед тим відвідала Таїланд, де захопилася «тропічною» колористикою і буянням фарб соковитих джунглів, в яких оповиті рослинами нетрі манять сафарі із зебрами, носорогами, какаду й іншими екзотичними мешканцями означених широт.

Принагідно також варто зазначити, що для творчої натури художниці важливими є враження, котрими вона надихається від творчості відомих майстрів минулого й сьогодення, з-поміж яких особливо виділяє творчість Сальвадора Далі, а також споглядання мистецьких творів у музеях, на що інколи любить витратити години. Такі «мистецькі насичування» дозволяють Лідії Селянко надихатися веселковими барвами й настроєвими ілюзіями, котрі потім виливаються у нові експерименти барвограю її полотен.

Цікаво, що окремі твори художниці наче апелюють до творчої мови стріт-арту та муралів, з стінописами райтерів яких перегукуються анілінові візії останніх напрацювань художниці, котра замилюється естетикою хуліганського мистецтва. Данина поп-арту у симбіозі із пошуками нової реальності, тим не менше апелюють у пластичних пошуках художниці до наративів декоративного мистецтва, де у такій звучній колористиці, приміром, зараз працює Неллі Миколаївна Ісупова.

У цьому сенсі цікаво звернути увагу на той факт, що творчість Лідії Селянко дійсно за своєю природою надзвичайно близька декоративно-ужитковому мистецтву, в якому завжди віддається належне архетиповим образам рафінованих, герметичних, подеколи навіть тубільних культур. Саме тому декоративні за своєю природою твори мисткині, в яких ця декоративність поєднується інколи із образами гіперреальності, звідки приходять окремі персонажі, наче вкинуті у джунглі рукою фотографа, цінуються не лише на батьків-

щині, а й у країнах Європи, де наразі вже експонувалися ліногравюри (у тому числі кольорові) та літографії художниці (твори на теми орнітоморфних і зооморфних зображень у Великій Британії та Німеччині), а також Америки (де у приватних колекціях збирають полотна авторки із серії «Мости»). Ці реалістичні образи, ніби виконані у техніці колажу, насправді написані авторкою в техніці олійного живопису у власній майстерні в Києві.

З поміж творів Лідії Селянко, представлених на виставці, варто зазначити окремі роботи із серій останніх років, що експонувалися упродовж 2016–2018 рр. на «Art Autumn Contemporary», «Art Summer Contemporary» та «Art Winter Contemporary» у мистецькому центрі M17, на персональній виставці «Welcome to Paradise» у Spivakovska ART:EGO gallery в Києві під назвами «Сон Ананаса», «Банан», «Папуги», «Вершник», «Свобода», «Банан», «Туکان», «Острів. Драгонфрути» (серія «Welcome to paradise»).

Ці роботи вирізняє специфічна не тепла, а швидше «гаряча» гама, мажорний, драйвовий стрій, у котрому наче відчувається квінтесенція чар спекотливих джунглів, окремі рослинні пагони яких трансформуються у примхливі графіті яскравих барв. Тропічний «сон» ананаса, який дозріває у своєму соку у власному мікрокліматі, сприймається тут як уособлення екзотичного вабливого фрукту, що міг би бути першим зі спробуваних Адамом і Євою. Довкола цього об'єкту, що знаходиться у центрі композиції, обертаються цілі світи мешканців океану (риби і морська фауна), і землі (стильні смугасті зебри у шаманському вихорі-круговороті), сповіщаючи повітря специфічний запах суміші бризу, морської солі, зелені, котра підсихає під гарячими променями сонця, і приємної втоми.

Задоволення від відчуття себе разом із автором частиною якоїсь райської насолоди викликає робота «Папуги», що, крім іншого, була використана брендом одягу Couture de fleur у колаборації з авторкою для створення капсульної колекції одягу «Birds in love» 2018 р. На цьому полотні представлені густі соковиті рослинні мотиви, де особливе місце відведено густо-зеленому листю драцен і пальм на яскравому, інтенсивному жовтогарячому, навіть вогняному тлі, в якому проглядаються наче напівприховані шість біло-рожевих папуг з екзотичними золотавими чубчиками. Ці симпатичні істоти в'ють своє гніздечко у вирі текстильних фіолетових, жовтих, сірувато-синіх арабесок, що сповіщає їм «барочної» недовомовленості, мерехтливих спалахів емоцій.

Цікавим твором цієї серії є й картина «Носоріг», в якій Лідія Селянко у властивій їй манері поєднання м'якого пензлевого розпису з густим накладанням збентежених фарб мастихіном, поєднує образи, наче вихоплені з виру поп-арту, підглядані фотографом. Тут тікучі стрічки барв, що наче розпечена кров, витікають, як магма із жерла вулкану, сполучаються із символічними «молекулами» і «хвилями» другого плану, де вихор екзистенцій переходить у стан неспокійної по-марсіанськи, але все ж таки лінії горизонту, що складається з синьої смуги, наче затиснутої у дві червоні (якби море розпікали з двох боків). Густі смуги золота, які щедро введені авторкою у вказаному творі, сповіщають всьому образному строю картини певної патетики святкового моменту, якоїсь ініціації, в котрій носоріг набуває якостей реліктової тварини, що апелює до нашого альтер-его.

Такі неординарні чуттєві роботи означеної серії, представлені на виставці, як полотна «Тукан» з однойменним крилатим персонажем-старожилом безкрайого «Парадизу» у центрі, «Свобода» 2016 р., де глядачу відводиться місце у вузькому човнику штибу жіночої тухольки, що вільно колихається у просторі заводі блакитної лагуни фантастичних акрилових тропічних джунглів, дещо контрастують із творами нової серії художниці «Мости».

Так, на виставці із красномовною назвою «Colorful Dreams» у квітні 2021 р. будуть експонуватися твори «Вечірній міст», «Вічний міст», у котрих художниця від химерної примхливості й окремих експериментів із жанром ню більше відходить у бік нефігуративу, в якому рослинні пагони перетворюються на абстракції.

Зокрема привертає увагу робота «Вечірній міст» (2021 р.) – друга картина з зображенням нового київського Подільсько-Воскресенського мосту, що Лідія Селянко змалювала на різних етапах будівництва. Тут дещо змінюється пластична мова авторки: вона переходить від густої золотої, дещо гламуризованої заводі під аркою мосту в бік алюзій поп-арту у верхній частині твору (елементи, наче вихоплені із одного контексту й перенесені в інший, приміром губи, що нагадують губи Мерлін Монро з епохальних творів Сальвадора Далі).

Авторка сполучає абстрактні «спалахи» арабесок яскравих, переважно тепло-гарячих барв з цнотливими, навіть трохи сором'язливими дріпінговими елементами ніжного мерехтливого різнобарв'я у верхній частині картини. Картина навіює елегантний стан і наче навіює летаргічне забуття. У цій, а також у наступній роботі цієї ж серії «Вічний міст» (теж полотно, олія, акрил) закарбовує інакше

сприйняття європейської реальності Дніпра, синьо-блакитні збуджені води якого набувають вигляду частини всесвітнього океану в оточенні джунглів з тропічних марень, а арка мосту посередині починає сприйматися як деяка подібність порталу для переходу в інший світ, швидше інший стан екзистенційної реальності, що лишається настільки ж непізнаною, як і підсвідомість людини.

Так, експоновані твори переносять глядача у дещо інший, паранормальний світ, де є Едем, і це не просто острів Баунті, а стан душі авторки.

Висновки. Казковий світ кольорових мрій Лідії Селянко має незвичні одночасно «ніжні» та «жорсткі» потенції. Мікстування рефлексій пройдешніх стилів ХХ століття, образних характеристик, що ніби запозичені з різних видів мистецтва – станкових живопису і графіки, монументально-декоративного мистецтва, стріт-арту, мурал-арту, посилюють відчуття нового синтезу мистецтв у її творах.

Незвичні поєднання спалахів неонових фарб акрилу, що вносять авангаровий присмак, ніжних асистів золота, наче на іконах українського бароко, та делікатних, але вивірених ліній ручної графіки, що на сьогодні стає елітарним видом мистецтва, а також введення елементів колажу та асамбляжу, котрі нас спонукають пригадати візії Сергія Параджанова та Сальвадора Далі, при цьому часом виглядають одночасно напрочуд декоративно, хоча й інколи свідомо кричущо, й по сучасному монументально, наче у стінописах мурал-арту, але із введенням, приміром, ліногравюрної лінійності та фломастерового флуоресценту.

До того ж звивиста, пружна лінія, що сповиває площину аркуша чи полотна у цих творах, сповіщає про те, що перед нами станковий вимір графіті стріт-арту, незбагненим чином приборканий авторкою до виставкового формату. Соковиті «вологі» тропічні барви, якими Лідія Селянко замилювалася на райських островах Індонезії, разом із екзотичними мешканцями тваринного, пташинного, морського, рослинного світів, дозволяють відчуті мрії про острівне життя Таїланду, сидячи в одній з локацій України, не виходячи з дому, і насолодитись авторським баченням екзотичних світів з мавпами, зебрами, слонами, носорогами, жирафами, верблюдами, туканами, какаду, павичами, бананами тощо та у своєму всесвіті.

Власні інтенції Лідія Селянко намагається втілювати у життя не лише через живопис і графіку, а й у колаборації з відомими брендами сучасного одягу, зокрема, з брендом Інни Катющенко «Couture de Fleur», що відображає своєчасність такого мистецтва та його адаптивність до вимог сучасного споживача.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Браиловская Галина. ART:EGO. Лидия Селянко: Dream Garden. 2021. URL: <http://be-inart.com/post/view/3657> (дата доступу: 26.08.2021 р.).
2. «Лидия Селянко: Dream Garden». Spivakovska ART:EGO Gallery, 2021. URL: <https://artego.center/exhibitions/kyiv/lydia-selianko-dream-garden/> (дата доступу: 21.08.2021 р.).
3. Лідія Селянко: "Моя мета закохувати людей в життя". 2021. URL: <https://uamodna.com/interview/lidiya-selyanko-moya-meta-zakohuvaty-lyudey-v-zhyttya/> (дата доступу: 22.08.2021 р.).
4. Селянко Лідія Сергіївна. 2021. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B5%D0%BB%D1%8F%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%9B%D1%96%D0%B4%D1%96%D1%8F_%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0 (дата доступу: 22.08.2021 р.).
5. lidia_selianko_art. 2021. URL: https://www.instagram.com/lidia_selianko_art/ (дата доступу: 27.08.2021 р.).
6. Lidia Selianko. 2021. URL: <https://www.lidia-art.net/> (дата доступу: 28.08.2021 р.).
7. Spivakovska. ARTEIST. Лидия Селянко: Вся жизнь – узоры! 2020. URL: <http://artnews.one/ru/lidiya-selyanko-vsya-jizn-uzoryi.bXn9s/> (дата доступу: 25.08.2021 р.).

REFERENCES

1. Brailovskaja Halina. ART:EGO. Lidia Selianko: Dream Garden. 2021. URL: <http://be-inart.com/post/view/3657> (дата доступу: 26.08.2021 р.). [in Russian].
2. «Lidia Selianko: Dream Garden». Spivakovska ART:EGO Gallery, 2021. URL: <https://artego.center/exhibitions/kyiv/lydia-selianko-dream-garden/> (date of application: 21.08.2021 p.). [in Russian].
3. Lidia Selianko: «Moja meta – zakokhuvaty lyudej w zhyttya». [My goal is to make people fall in love with life]. 2021. URL: <https://uamodna.com/interview/lidiya-selyanko-moya-meta-zakohuvaty-lyudey-v-zhyttya/> (date of application: 22.08.2021 p.). [in Ukrainian].
4. Selianko Lidia Serhiyivna. 2021. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B5%D0%BB%D1%8F%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%9B%D1%96%D0%B4%D1%96%D1%8F_%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0 (дата доступу: 22.08.2021 р.). [in Russian].
5. lidia_selianko_art. 2021. URL: https://www.instagram.com/lidia_selianko_art/ (date of application: 27.08.2021 p.). [in Russian].
6. Lidia Selianko. 2021. URL: <https://www.lidia-art.net/> (date of application: 28.08.2021 p.). [in Russian].
7. Spivakovska. ARTEIST. Lidia Selianko: Вся жизнь – узоры! [All life is patterns!]. 2020. URL: <http://artnews.one/ru/lidiya-selyanko-vsya-jizn-uzoryi.bXn9s/> (date of application: 25.08.2021 p.). [in Russian].